

T.C.
YÜKSEKÖ RETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığı

Sayı : 75850160-301.01.01-E.7150
Konu : Asgari Ölçütler (Sağlık, Sağlıkla İlgili veya İlgili Programlarda)

25.01.2019

DAĞITIM YERLERİNE

Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 16/01/2019 tarihli toplantısında; Yükseköğretim Kurumları bünyesinde açılmış/açılacak olan Fakülte ve Yüksekokul bünyesinde yer alan; **"Beslenme ve Diyetetik, Çocuk Gelişimi, Dil ve Konuşma Terapisi, Ebelik, Ergoterapi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Hemşirelik, İş Sağlığı ve Güvenliği, Gerontoloji, Odyoloji, Ortez-Protez, Perfüzyon, Sağlık Yönetimi, Sosyal Hizmet, Acil Yardım ve Afet Yönetimi"** programlarının eğitim öğretime başlaması ve bunun sürdürülmesi için asgari öğretim elemanı, laboratuvar ve teçhizat gerekleri hususunda Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı, Sağlık Bilimleri Dekanlar Konseyi (SABDEK) ile Sağlık Eğitimi Çalışma Grubunun görüşleri göz önünde bulundurularak Eğitim Komisyonumuz tarafından yapılan çalışmalar ve değerlendirmeler sonucunda, yükseköğretim kurumları tarafından ilgili programlara öğrenci alınması, eğitim ve öğretimin sürdürülmesi için ekli listede yer alan **"Sağlık, Sağlıkla İlgili veya İlişkili Programlarda Eğitim ve Öğretime Başlanması ve Sürdürülmesi İçin Gerekli Asgari Koşullar"** ın sağlanması gerektiğine, söz konusu koşulların kontenjan taleplerinin değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulmasına karar verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

 e-imzalıdır

Süleyman Necati AKÇEŞME

Başkan a.
Genel Sekreter

Ek : Asgari koşullar (17 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Tüm Üniversiteler - Kepe
Tüm Üniversiteler - Postana
KKTC Üniversitelerine

Bilgi:

Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanlığı
Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme
Daire Başkanlığına

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Vakıf Yükseköğretim Kurumları Koordinasyon
Birimine

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06539 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59

Bilgi için:Asuman ÖZEL
Uzman

SAĞLIK, SAĞLIKLA İLGİLİ VEYA İLİŞKİLİ PROGRAMLARDA EĞİTİM VE ÖĞRETİME BAŞLANMASI VE SÜRDÜRÜLMESİ İÇİN ASGARI KOŞULLAR GENEL İLKELER

GENEL İLKELER

Sağlık bilimlerine yönelik fakülte ve yüksekokullar altında yeni program açma aşamasında, eğitim ve öğretimin sürdürülmesinde asgari öğretim elemanı, asgari laboratuvar ve uygulama alanı koşulları, programın açılmasını takip eden üçüncü yılın sonunda olması beklenen asgari öğretim elemanı sayısı ile laboratuvar ve uygulama alanları aşağıda belirtilmiştir.

1. Fakülte ve Yüksekokul bünyesinde yer alan ve asgari koşulların belirlendiği programlar şunlardır:
 - Beslenme ve Diyetetik
 - Çocuk Gelişimi
 - Dil ve Konuşma Terapisi
 - Ebelik
 - Ergoterapi
 - Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
 - Hemşirelik
 - İş Sağlığı ve Güvenliği
 - Sağlık Yönetimi
 - Gerontoloji
 - Odyoloji
 - Ortez-Protez
 - Perfüzyon
 - Sosyal Hizmet
 - Acil Yardım ve Afet Yönetimi
2. Asgari ölçütler 60 öğrenciye kadar olan kontenjanlar için belirlenmiştir.
3. Derslikler, okuma salonları, kütüphane, laboratuvarlar ve yemekhane gibi fiziki mekânlar öğrenci sayısına göre planlanmalıdır. Fiziki mekânlar, büyüklüğüne göre uygun aydınlatma, havalandırma, ses ve görüntü sistemlerine sahip olmalıdır.
4. Kütüphanede her bir program için ilgili alanlarda basılı yayınlar ve ders kitapları bulunmalıdır. Her bir ders ile ilgili "Kaynak (Text-Book)" kitaplarının son baskılarından en az 10'ar tane, ayrıca online erişime açık elektronik veri tabanları olmalıdır.

5. Öğrenciler için gerekli spor tesisleri ve sosyal olanaklar ayrıca konferans salonları sağlanmalıdır. Öğrenci kulüpleri ve sosyal çalışmalara destek verilmeli, bunlar için uygun alanlar gösterilebilmelidir.
6. Eğitim programları, “Türkiye Yeterlikler Çerçevesi” (TYÇ) ile ilgili alanda “Çekirdek Eğitim Programı”nın (ÇEP) bulunması halinde bunu da kapsayacak şekilde düzenlenmeli; öğrenci alımından önce ders bilgi paketlerinin hazırlanmış ve her bir dersin AKTS karşılıklarının belirlenmiş olması gerekir.
7. İngilizce ve Türkçe Programların her biri için asgari öğretim üyesi sayısı ayrı ayrı hesaplanmalıdır.
8. Bir fakültedeki temel eğitim laboratuvarları öğrenci sayısına göre gerekli malzemeleri barındırmak suretiyle programlarda ortak kullanılabilir.

SAĞLIK, SAĞLIKLA İLGİLİ VEYA İLİŞKİLİ PROGRAMLARDA EĞİTİM VE ÖĞRETİME BAŞLANMASI VE SÜRDÜRÜLMESİ İÇİN ASGARİ KOŞULLAR GENEL İLKELER

(Tıp, Diş Hekimliği ve Eczacılık hariç)

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Beslenme ve Diyetetik	3	<p>Öğretim üyelerinde en az ikisinin Beslenme ve Diyetetik alanından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir.</p> <p>Beslenme ve Diyetetik</p> <p>Gastroenteroloji (Tıp)</p> <p>Endokrinoloji ve Metabolizma (Tıp)</p> <p>Tıbbi Biyokimya</p> <p>Tıbbi Mikrobiyoloji</p> <p>Tıbbi Biyoloji ve Genetik</p> <p>Gıda Mühendisliği (Besin Hijyeni ve Teknolojisi)</p>	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		<p>Toplum Sağlığında Beslenme Stajı (Saha Stajı), Klinik Beslenme Erişkin Stajı, Klinik Beslenme Çocuk Stajı, Toplu Beslenme Sistemleri Stajı gibi stajlar asgari 100 yataklı Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler veya Devlet Hastanelerinde yapılmalıdır. Toplu Beslenme Stajı toplu beslenme hizmeti veren diğer kurum ve kuruluşlarda da yapılabilir.</p>
				Beslenme İlkeleri Laboratuvarı	Besin hazırlama, pişirme, işleme, saklama yöntemlerini öğretmek üzere; öğrencilerin bağımsız çalışmalarını sağlayacak bir düzende evye, ocak, fırın, mikrodalga fırın, buzdolabı, mutfak terazisi, mutfak robotu, elektrikli karıştırıcı ve çeşitli tencere, tava vb. mutfak araç gereçlerini içeren ünitelerden oluşmalıdır.	
				Besin Kimyası Laboratuvarı	Nem, kül, protein ve yağ (kül fırını, soxhelet, kjedahl aleti, otomatik bütretler, otoklav, etüv) ile vitamin ve mineral analizlerini yapabilecek alt yapı bulunmalıdır.	
				Beslenme Antropometrisi Laboratuvarı	Makro besin öğelerinin verdikleri kimyasal tepkimeleri deneyler ile göstermek, kantitatif analizler ile protein ve yağ tayini yapmak, enzim aktivitesini etkileyen etmenleri, pigmentler ve tat-koku bileşenlerinin verdiği kimyasal tepkimeleri deneyler ile göstermek üzere gerekli olan çalışma ünitesi, çalışma bencisi, çeker ocak, bek, azot protein tayin cihazı, laboratuvar öğütücüsü, pH metre, evaporatör, vakum pompası, binoküler mikroskop, hassas terazi, çeşitli porselen ve cam malzemeler, bağıt tipi termometreler gibi araç-gereçler ve analizler için gerekli kimyasal malzemeler bulunmalıdır.	
Bilgisayar Laboratuvarı	Beslenme ile ilgili yazılım programlarının yüklü olduğu bilgisayarları içeren laboratuvar bulunmalıdır.					

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı beslenme ve diyetetik alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Çocuk Gelişimi	3	<p>Öğretim üyelerinin en az 2'sinin Çocuk Gelişimi ve Eğitimi veya Çocuk Sağlığı ve Eğitimi alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir.</p> <p>Çocuk Sağlığı ve Eğitimi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Özel Eğitim, Eğitim Bilimleri, Klinik Psikoloji, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (Tıp), Ruh Sağlığı Hastalıkları (Tıp), Aile Hekimliği (Tıp), Nöroloji (Tıp), Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji (Tıp), Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği</p>	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		<p>Öğrencilerin aile sağlığı merkezleri, hastaneler, okul öncesi eğitim kurumları, özel eğitim merkezleri, aile mahkemeleri, rehberlik ve araştırma merkezleri, ceza ve infaz kurumları, çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları ve sevgi evleri gibi kurum ve kuruluşlarda uygulama yaparak, farklı özellikteki çocukları tanıma, gelişimlerini değerlendirme ve destekleme boyutlarında kendilerini geliştirmelerine olanak tanınmalıdır. Bu amaçla eğitim programının farklı kademelerinde yarım günlük, tam günlük stajların yanı sıra haftanın bütün günlerini kapsayacak farklı staj ve uygulama olanakları yaratılmalı, ilgili kurum ve kuruluşlarla protokoller yapılmış olmalıdır.</p>
				Gelişimsel Tanı Değerlendirme ve Çocuk Odaklı Aile Danışmanlığı Ünitesi	Çocuğun yüksek yararı ilkesine bağlı kalınarak çocuğun özelliklerine, ihtiyaçlarına ve ilgilerine uygun donanımda en az bir adet ünite olmalıdır.	
				Çocuğu Destekleme ve Erken Müdahale Ünitesi	Çocuğun yüksek yararı ilkesine bağlı kalınarak çocuğun özelliklerine, ihtiyaçlarına ve ilgilerine uygun donanımda iki adet ünite olmalıdır.	
					Ünitelerden biri normal gelişim gösteren, diğeri özel gereksinimli çocuklara yönelik olarak oluşturulmalı ve öğrenciye gözlem olanağı sağlayan donanıma sahip olmalıdır.	
				Uygulama Laboratuvarı	Uygulamalı derslerin (müzik, drama, sanat, jimnastik vb.) yürütülebilmesine yönelik en az bir adet uygulama laboratuvarı olmalıdır.	

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi veya Çocuk Sağlığı ve Eğitimi alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	İşyeri Eğitimi İmkanları**
Dil ve Konuşma Terapisi	3	Öğretim üyelerinden en az 2'sinin Dil ve Konuşma Bozuklukları veya Odyoloji alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Odyoloji, Dil ve Konuşma Terapisi, Klinik Psikoloji, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları (Tıp), Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (Tıp) Anesteziyoloji (Tıp) Nöroloji (Tıp), Hemşirelik alanları, Özel Eğitim	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Afiliye Hastaneler, Devlet Hastaneleri, Halk Sağlığı Müdürlüğüne bağlı sağlık birimleri ve özel eğitim merkezleriyle gerekli protokoller yapılarak uygulama ve staj olanakları sağlanmalıdır.
				Konuşma Bozuklukları Laboratuvarı	Laboratuvarlar; dil, konuşma, ses ve yutma bozukluklarının objektif değerlendirilmesi için gerekli olan donanımlara (akustik, aerodinamik, rezonans, yutma değerlendirme istasyonu) sahip olmalıdır. Laboratuvarlarda; sübjektif değerlendirmeler için gerekli olan teçhizat, terapi odalarının eğitim amacıyla kullanılabilmesi için ise gözlem odaları bulunacak şekilde düzenlenmeli veya video kamera sisteminin olması gerekir.	
				Ses Bozuklukları Laboratuvarı		
				Yutma Bozuklukları Laboratuvarı		
				Dil Bozuklukları Laboratuvarı		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı odyoloji ve konuşma bozuklukları veya dil ve konuşma terapisi alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/İşyeri Eğitimi İmkanları**
Ergoterapi	3	Öğretim üyelerinden en az 1 tanesinin Ergoterapi veya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Ergoterapi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (Tıp) Ortopedi (Tıp) Nöroloji (Tıp) Beyin ve Sinir Cerrahisi (Tıp) Romatoloji (Tıp)	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Afiliye Hastaneler, Özel Hastaneler, Devlet Hastaneleri, Halk Sağlık Müdürlüğüne bağlı sağlık birimleri ve özel eğitim merkezleriyle gerekli protokoller yapılmış olmalıdır.
				Günlük Yaşam Aktiviteleri Laboratuvarı		
				Uğraşı Laboratuvarı		
				Duyu Bütünlüğü ve Kognitif Eğitim Laboratuvarı		
				Çalışma Kapasitesi Değerlendirme ve Eğitim Laboratuvarı		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı ergoterapi veya fizyoterapi ve rehabilitasyon alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretme Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**	
Ebelik	3 + 1	<p>Öğretim üyelerinden en az ikisinin Ebelik veya Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliğinden olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir:</p> <p>Ebelik,</p> <p>Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği,</p> <p>Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği,</p> <p>Halk Sağlığı Hemşireliği,</p> <p>Kadın Hastalıkları ve Doğum (Tıp),</p> <p>Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (Tıp),</p> <p>Aile Hekimliği (Tıp),</p> <p>Halk Sağlığı(Tıp)</p>	3 + 2	Temel Eğitim Laboratuvarı	<p>Tam donanımlı doğum simülasyon sistemi için anne doğum ve yenidoğan bebek simülatörleri ve gerekli malzemeler</p>	<p>Programın açılmasında ve sürdürülmesinde program yeterliliği için her bir öğrenci temelinde aşağıdaki kriterlerin sağlanabileceği nüfus ve doğum hızı göz önünde bulundurulmalıdır:</p> <p>En az 100 doğum öncesi muayeneyi de içerecek şekilde gebe kadınlara danışmanlık yapması,</p> <p>En az 40 gebe kadının gebelik takibini ve bakımını yapması,</p> <p>En az 40 doğumu kendisinin yaptırması,</p> <p>Makat doğuma aktif olarak katılması (makat doğum mümkün olmadığı takdirde simülasyon yapılarak çalışılmalıdır),</p> <p>Epizyotomi uygulaması ve tamiri (Bu beceri teorik bilgi verme ve klinik pratiği içerir. Gerekirse bu durum simülasyon şeklinde yapılabilir),</p> <p>Gebelik, doğum ya da doğum sonrası dönemde risk altında olan 40 kadın izlenmesi ve bakım yapılması,</p> <p>En az 100 lohusayı ve sağlıklı yenidoğan bebeği izlemesi ve bakımını yapması (muayene dahil),</p> <p>Özel bakım gerektiren, prematüre, postmatüre, düşük doğum ağırlıklı veya hasta bebekler dâhil olmak üzere; yenidoğan bebek gözlemini ve bakımını yapması,</p> <p>Jinekolojik ve obstetrik patolojisi olan kadınların bakımını yapması,</p> <p>İçin olanak oluşturulmalıdır.</p> <p>Kadın Hastalıkları ve Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Klinikleri bulunan Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Afiliye Hastaneler, Devlet Hastaneleri, Halk Sağlık Müdürlüğüne bağlı sağlık birimleri ve Aile Sağlığı Merkezleriyle gerekli protokoller yapılarak uygulama ve staj olanakları sağlanmalıdır.</p>	
				Temel İlke ve Beceri Laboratuvarı			
				Simüle Doğum Laboratuvarı			
				Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Laboratuvarı			<p>Eğitim model ve maketleri için uzun masalar ve dolap</p> <p>Pelvik muayene masası,</p> <p>Muayene lambası,</p> <p>Meme modeli</p> <p>Kontraseptif uygulama malzemeleri,</p> <p>Serviks modeli ve diğer gerekli malzemeler</p>
				Doğum Hazırlık Laboratuvarı.			<p>Fetüs gelişimini gösteren maket,</p> <p>Gebe kadın maketi,</p> <p>Her biri en az 10 tane olacak şekilde egzersiz malzemeleri (mat, pilates topu, pilates bandı, dambıl),</p> <p>Tansiyon aleti, ateş ölçer, el dopleri, bebek bakım kiti.</p>
Yenidoğan Bakım Laboratuvarı	<p>Yenidoğanın yaşamsal ve gelişimsel bulgularını ölçmek için (beş-altı öğrenci grubuna bir adet olacak şekilde) boy ölçüm aleti, baş mezurası, tartı aleti, derece, tansiyon aleti, stetoskop, bebek bakım kiti vb.</p> <p>Yenidoğan canlandırma maketleri,</p> <p>Gelişimsel bozukluğa, teratojenik etkiye, malformasyonlara ya da bakımdan kaynaklanan hatalı tıbbi uygulamalara bağlı bebekte oluşan bulguları gösteren maketler,</p> <p>Radyant ısıtıcı, küvez, bebek yatağı, emzirme kiti, vb.</p>						

- * Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı ebelik veya Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.
- ** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatın belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Hemşirelik	SBF/ SBYO, Hemşirelik Bölümü: 4 + 1 Hemşirelik Fakültesi 8 + 2	SBF/ SBYO, Hemşirelik Bölümü: Öğretim üyelerinin en az 2 tanesinin hemşirelik esasları, Hemşirelikte yönetim, İç hastalıkları hemşireliği, Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, Doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği veya Cerrahi hastalıklar/ ameliyathane hemşireliği alanlarından olmak üzere, farklı hemşirelik veya tıp alanlarından en az 4 öğretim üyesi ve hemşirelik lisans mezunu 1 öğretim elemanı Fakültede Hemşirelik Bölümü: Her bir hemşirelik ABD'da alandan en az bir öğretim üyesi olmak üzere farklı anabilim dallarından toplamda en az 8 öğretim üyesi ve 2 öğretim elemanı	SBF/ SBYO, Hemşirelik Bölümü: Tıp Fakültesi bulunan üniversitelerde en az 4 öğretim üyesi ve 2 öğretim elemanı, Tıp fakültesi bulunmayanlarda en az 5 öğretim üyesi ve 3 öğretim elemanı Fakültede Hemşirelik Bölümü: 8+4	Temel Eğitim Laboratuvarı	Grup çalışmalarına olanak tanıyan ve ayrılmış bölmelere sahip salonlar bulunmalıdır.	Hemşirelik Temel İlke ve Uygulamaları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği gibi stajlar, en az 100 yataklı Üniversiteye bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler veya Devlet Hastaneleri ve Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı birimlerde yapılacak şekilde protokoller yapılmalıdır.
				Temel Beceri Laboratuvarı	Hasta Ünitesi bölümü olmalıdır Malzemeleri muhafaza etmek için uygun dolaplar ve malzeme hazırlık ünitesi olmalıdır. İnsan Bakım Simülatörü* Yaşam Belirtileri Simülatörü Enjeksiyon Simülatörleri. Kataterizasyon Simülatörü Lavman Uygulama Simülatörü Rutin hemşirelik uygulamalarını göstermek üzere diğer malzemeler. İnsan Bakım Simülatöründe bilgisayar üzerinde senaryo oluşturma programı ile önceden ya da yeni oluşturulan senaryolarla vaka yönetimini uygulama özelliği de bulunmalıdır.	

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı hemşirelik veya ebelik alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı*	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	3	Öğretim üyelerinden en az 2'sinin Fizyoterapi ve rehabilitasyon veya Tıp-Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Ergoterapi veya Tıp (Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Ortopedi ve Travmatoloji Nöroloji Beyin ve Sinir Cerrahisi Romatoloji Geriatri Kardiyoloji Göğüs Hastalıkları Anatomi Fizyoloji Spor Hekimliği)	3 + 2	Temel Eğitim Laboratuvarı		Kardiopulmoner Rehabilitasyon, Nörolojik Rehabilitasyon, Ortopedik Rehabilitasyon, Genel Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Pediatrik Rehabilitasyon, Sağlıklı Yaşam, Nöroşirurji, Geriatrik Rehabilitasyon, Onkolojik Rehabilitasyon, Psikiyatrik Rehabilitasyon, Sporcu Sağlığı, Mesleki Rehabilitasyon, Yoğun Bakım, Acil Cerrahide Rehabilitasyon gibi stajlar, Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler, Devlet Hastaneleri, Halk Sağlık Müdürlüğüne bağlı sağlık birimlerinde yapılacak şekilde protokoller yapılmış olmalıdır.
				Elektrofiziksel Ajanlar Laboratuvarı		
				Terapötik Egzersiz Laboratuvarı		
				Manuel Terapi Laboratuvarı		
				Sağlıklı Yaşam Laboratuvarı		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı fizyoterapi ve rehabilitasyon alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanlar	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları*
İş Sağlığı ve Güvenliği	3	<p>Öğretim üyelerinden n az 1' iş sağlığı ve güvenliği, tıp, hemşirelik veya diğer sağlık alanlarından olmalı ve iş sağlığı ve güvenliği alanında lisansüstü eğitime sahip veya bu alanda sertifikaya sahip olmalıdır. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir.</p> <p>Doktorasını İş Sağlığı ve Güvenliği, Mühendislik-Mimarlık, Fen Bilimleri, Tıp, diğer sağlık alanları ya da Hukuk alanlarının birinden almış ve tercihan iş sağlığı ve güvenliği alanında eğitim sertifikası da bulunan öğretim üyesi</p>	3	Temel Eğitim Laboratuvarı	<p>Kişisel Koruyucu Donanımlar</p> <p>Güvenlik özelliği olan makine parçaları elektrikli ekipmanlar ve parçaları vb. koruyucu sistemler</p>	Mevzuatın gerektirdiği merkezlerde yapılmalıdır.
				Bilgisayar Laboratuvarı		

* Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları*
Sağlık Yönetimi	3	<p>Öğretim üyelerinin en az 1'inin sağlık yönetimi alanından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir.</p> <p>Sağlık Yönetimi İşletme Yönetim Bilimleri Bilişim veya Hukuk Tıp Hemşirelik Diş Hekimliği Eczacılık veya Diğer sağlık alanları</p>	3	Temel Eğitimi Laboratuvarı		<p>Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitimi ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler, Devlet Hastaneleri ve Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı birimlerle uygulama yapabilmek üzere protokoller yapılmış olmalıdır.</p>
				Uygulama/ Bilgisayar Laboratuvarı	Öğrencilerin hastane bilgi sistemi eğitimi alabilmeleri için uygulama laboratuvarı olmalıdır.	

* Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı*	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/İşyeri Eğitimi İmkanları**
Gerontoloji	3	<p>Öğretim üyelerinin en az 1'inin</p> <p>Geriyatri, Gerontoloji, Yaşlı Bakımı, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (Tıp) alanından ve yine en az 1'inin Psikoloji veya Ruh Sağlığı ve Hastalıkları (Tıp) veya Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanından olması zorunludur.</p> <p>Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir:</p> <p>Gerontoloji, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Ergoterapi, Beslenme ve Diyetetik, Psikoloji, Sosyoloji, İç Hastalıkları Hemşireliği</p> <p>Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği</p> <p>Tıp ve diğer Sağlık Alanları</p>	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler, Yaşlı Bakım Merkezleri, Devlet Hastaneleri ve Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı birimlerde uygulama yapabilmek üzere protokoller yapılmış olmalıdır.

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı geriyatri, gerontoloji, yaşlı bakımı veya fizyoterapi ve rehabilitasyon alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

**Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/İşyeri Eğitimi İmkanları**
Acil Yardım ve Afet Yönetimi	3	Öğretim üyelerinin en az 1'inin İşletme veya Yönetim Bilimleri 1'inin Tıp, Hemşirelik veya diğer sağlık alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. İşletme Yönetim Bilimleri Sosyoloji Psikoloji Tıp Hemşirelik Diğer sağlık alanları	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı İşletme, yönetim bilimleri, tıp, hemşirelik veya diğer sağlık alanlarından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı* Sayısı	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Ortez ve Protez	3	<p>Öğretim üyelerinin en az 2'sinin Protez-Ortez, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Ergoterapi Ortopedi ve Travmatoloji (Tıp) Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (Tıp) Fizyoloji (Tıp) Anatomi(Tıp) alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir.</p> <p>Fizik Ortez-Protez Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ergoterapi Tıp diğer sağlık alanlar</p>	3 +1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri, Diş Hekimliği Birimi, Ortez ve Protez Birimi, Ortopedi ve Travmatoloji Polikliniği ve Yataklı Servisi/Kliniği bulunan Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler, veya Devlet Hastaneleri ile uygulama yapabilmek üzere protokoller yapılmış olmalıdır.
				Protez ve Ortez Laboratuvarı.		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı protez-ortez, fizyoterapi ve rehabilitasyon, ergoterapi, ortopedi ve travmatoloji, fizik tedavi ve rehabilitasyon, fizyoloji, anatomi alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı*	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/İşyeri Eğitimi İmkanları**
Sosyal Hizmet	3	Öğretim üyelerinin en az 1'inin Sosyal Hizmet alanından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Sosyal Hizmet Sosyoloji Psikoloji Hukuk İşletme Yönetim Bilimleri Tıp diğer sağlık alanları	3 +1	Temel Eğitim Laboratuvarı		

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı sosyal hizmet alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı*	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Odyoloji	3	Öğretim üyelerinin en az 2'sinin Dil ve Konuşma Bozuklukları veya Odyoloji veya Tıp-Kulak Burun Boğaz Hastalıkları alanlarından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Odyoloji , Dil ve Konuşma Bozuklukları Klinik Psikoloji Fizyoterapi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları (Tıp) Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (Tıp) Anesteziyoloji (Tıp) Nöroloji (Tıp) Hemşirelik alanları Özel Eğitim	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Kulak Burun ve Boğaz Polikliniği ve Kliniği bulunan Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler veya Devlet Hastaneleri ile uygulama yapabilmek üzere protokoller yapılmış olmalıdır.

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı dil ve konuşma bozuklukları, odyoloji veya kulak burun boğaz hastalıkları alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.

Program Adı	Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Alanları	Eğitim ve Öğretimin Üçüncü Yılına Sonuna Kadar Sağlanması Gereken Asgari Öğretim Üyesi + Asgari Öğretim Elemanı*	Gerekli Laboratuvar ve Birimler	Laboratuvar Özellikleri	Uygulama/Staj/ İşyeri Eğitimi İmkanları**
Perfüzyon	3	Öğretim üyelerinin en az 1'inin Perfüzyon veya Tıp-Kalp ve Damar Cerrahisi alanından olması zorunludur. Diğer öğretim üyeleri aşağıdaki alanlardan sağlanabilir. Perfüzyon Kalp ve Damar Cerrahisi (Tıp) Anestezi (Tıp) Genel Cerrahi (Tıp) Acil (Tıp) Hemşirelik- Ameliyathane veya Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği	3 + 1	Temel Eğitim Laboratuvarı		Kalp ve Damar Cerrahisi Polikliniği ve Kliniği bulunan ve By-Pass Ameliyatları yapılan Üniversitelere bağlı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Afiliye Hastaneler veya Devlet Hastaneleri ile uygulama yapabilmek üzere protokoller yapılmış olmalıdır.

*Öğretim üyesine ek olarak belirtilen asgari öğretim elemanı dil ve konuşma bozuklukları, perfüzyon, tıp-kalp ve damar cerrahisi alanından olmak üzere araştırma görevlisi, öğretim görevlisi veya öğretim üyesi olabilir.

** Yukarıda staj olarak ifade edilen eğitimlerin, uygulama eğitimi veya zorunlu staj eğitimi olup olmadığı ilgili programın zorunlu müfredatında belirlenecektir.